

Maria door Vlaanderen gedragen

INHOUD

Impressies van Bert Anciaux	9
Impressies van Mgr. Luc Van Looy	10
Impressies van Carl Deckers	12
Provincie Antwerpen	14
Antwerpen – <i>Heilige Sacramentsprocessie</i>	16
Antwerpen – <i>Processie met Scheldewijding</i>	18
Baarle-Hertog-Nassau	20
Booschoot (Heist-Op-Den-Berg)	22
Boom	24
Duffel	28
Eikevliet (Bornem)	30
Hallaar (Heist-Op-Den-Berg)	32
Herentals	34
Hoogstraten	36
Itegem (Heist-Op-Den-Berg)	40
Kalfort (Puurs)	42
Koningshooikt (Lier)	46
Lier – <i>Mariale Kinderprocessie</i>	48
Lier – <i>Sint-Gummarusprocessie</i>	52
Loenhout (Wuustwezel)	54
Mechelen	56
Nieuwmoer (Kalmthout)	60
Oostmalle	62
Poederlee (Lille)	64
Pulderbos (Zandhoven)	66
Retie – Eersel (Nederland)	68
Schriek (Heist-Op-Den-Berg)	70
Sint-Amands	72
Sint-Katelijne-Waver	74
Turnhout	76
Veerle (Laakdal)	78
Provincie Limburg	80
Alt-Hoeselt (Hoeselt)	82
Bolderberg (Heusden-Zolder)	84
Boorseme (Maasmechelen)	86
Bree	88
Dilsen-Stokkem	92
Genoelselder (Riemst)	94
Godsheide (Hasselt)	96
Hasselt – <i>Dekenale Meibedevoort</i>	98
Hasselt – <i>Virga Jessefeesten</i>	100
Heppeneert (Maaseik)	104
Hoeselt	106
Horpmaal (Heers)	108

Kortenbos (Sint-Truiden)	110
Laak (Houthalen-Helchteren)	112
Leut (Maasmechelen)	114
Loksbergen (Halen)	116
Millen (Riemst)	118
Moelingen (Voeren)	120
Nieuwerkerken	122
Peer	124
Tongeren – <i>Kermisprocessie</i>	126
Tongeren – <i>Kroningsfeesten</i>	128
Veldwezelt (Lanaken)	132
Viversel (Heusden-Zolder)	134
Wellen	136
Werm (Hoeselt)	138
Zutendaal	140

Provincie Oost-Vlaanderen 142

Deinze	144
Kaprijke	146
Kastel (Hamme)	148
Kruibeke	150
Laarne	152
Lebbeke	154
Lede	156
Moerzeke (Hamme)	160
Nazareth	162
Opbrakel (Brakel)	164
Overmere	166
Rozebeke (Zwalm)	168
Waasmunster	170
Zele	172

Provincie Vlaams-Brabant 174

Affligem	176
Butsel (Boutersem)	178
Diegem (Machelen)	180
Eizeringen (Lennik)	182
Grimbergen	184
Hakendover (Tienen)	186
Halle	190
Herfelingen (Herne)	194
Hoksem (Hoegaarden)	196
Houwaart (Tielt-Winge)	198
Imde (Wolvertem)	200
Jezus-Eik (Overijse)	202
Kampenhout	204
Kerkom (Boutersem)	206
Lubbeek	208

Machelen	210
Merchtem	212
Molenbeek-Wersbeek (Bekkevoort)	214
Neerijse (Huldenberg)	216
O.-L.-V.-Lombeek (Roosdaal)	218
Oud-Heverlee	220
Perk (Steenokkerzeel)	222
Peutie (Vilvoorde)	224
Scherpenheuvel	226
Sint-Martens-Lennik (Lennik)	228
Tienen	230
Waanrode (Kortenaken)	232
Wever (Glabbeek)	234
Zemst	236
Zoutleeuw	238
Provincie West-Vlaanderen	240
Brugge – <i>Brugse Belofte</i>	242
Brugge – <i>Heilig-Bloedprocessie</i>	246
Dadizele	250
De Panne	252
Heist-Aan-Zee (Knokke-Heist)	254
Ieper	256
Leffinge (Middelkerke)	258
Lissewege (Brugge)	260
Meetkerke (Zuienkerke)	262
Poperinge – <i>Maria Ommegang</i>	264
Poperinge – <i>Donkere Ommegang</i>	268
Poperinge – <i>Pameltje Ommegang</i>	269
Westrozebeke (Staden)	270
Wijnendale (Torhout)	272
Zuienkerke	274
Liederen	276
Gebeden	294
Kalender	318
Medewerkers	332
Bibliografie	340
Partners	349
Sponsors	350

Provincie

Antwerpen

SPAANSE ONZE-LIEVE-VROUW

Jan Baptist de Cuyper vervaardigde in 1842 dit proces-siebeeld, de Spaanse Onze-Lieve-Vrouw. Op de hou-ten lattenstructuur van deze staakmadonna staat een conisch lichaam met een beschilderd hoofd, schouders en losse armen.

G. Numan vervaardigde in 1842 de kledij voor Onze-Lieve-Vrouw en het Kind Jezus. Onze-Lieve-Vrouw draagt een schoot in zilvermoiré met in goudborduur-werk een kroon en een Mariamonogram, bloemranken, wijnranken en korenaren. Voor het Kind Jezus is het rokje in zilverlaken versierd met in goudborduurwerk druiventrosjes en korenaren.

De mantel voor Onze-Lieve-Vrouw is gemaakt in rood zijden damast en rijkelijk versierd met motieven in goud- en zilverdraad, versierd met kleine stenen en afgeboord

met een rand in achttiende-eeuws reliëf goudborduur-werk op rood satijn en met hermelijnen boord. De over-hangende sluier werd in 1907 gemaakt in Rijselse kant.

Tot de vaste juwelen van Onze-Lieve-Vrouw behoren een zilveren kroon uit 1832-1869 en een zilveren scep-ter uit dezelfde periode.

Voor het Kind Jezus zijn dat een zilveren kroon uit 1815-1832 en een zilveren wereldbol met kruisje uit de negentiende eeuw.

Andere juwelen zijn een verguld zilveren sleutel uit de negentiende eeuw en een verguld zilveren halve druiventros uit 1832-1869. Later werden hier nog een zil-veren en een granaat-zilveren rozenkrans aan toege-voegd.

locatie processiebeeld (staat niet opgesteld tijdens het jaar)
periode 1842
materiaal staakmadonna
techniek geschilderd en gepolychromeerd
hoogte 116 cm

MARIALE KINDERPROCESSIE

Bij de heropstart van Lier-Kermis in de jaren 1970 werden twee traditionele, maar toen al lang niet meer gangbare processies, versmolten tot een nieuwe Mariale Begijnhof-Kinderprocessie.

Het unieke kader van het begijnhof en de begijnhofkerk brengen figuranten en toeschouwers in de sfeer van stil vervlogen tijden ...

Niet minder dan drie Mariabeelden volgen de plechtige hoogmis van op hun draagstoel in de zijbeuken van de Sint-Catharinakerk.

Daarna trekt de processie door het grootste gedeelte van het begijnhof en keert via een stuk van de Lierse vesten en een rustaltaar in het rusthuis, naar het begijnhof terug.

Kinderen in oude processiekledij dragen de mantel van Gummarus, de patroonheilige van de stad, strooien bloemblaadjes en papiersnippers voor de Spaanse Onze-Lieve-Vrouw van de begijnhofkerk, Onze-Lieve-Vrouw van de Sint-Gummarus en Onze-Lieve-Vrouw van Lachenen. Een ingetogen en biddende groep begijnen gaat bij het begijnhofschrift. De historische processievaandels ter ere van de Heilige Jozef, Onze-Lieve-Vrouw van Heilig Hart en Sint-Margareta krijgen eveneens de nodige aandacht. Aan het einde van de processie komt de priester met het Heilig Sacrament gevolgd door overheden, notabelen en het biddende volk.

HEIST-AAN-ZEE (Knokke-Heist)

ONZE-LIEVE-VROUW STER DER ZEE

In 1854 lieten reder Cornelius Bassens en pastoor Nounckele in de duinen een kapel bouwen langs de visserswegel, een voetpad dat liep vanuit het dorp naar het strand. Reder Bassens schonk aan de kapel een Lieve-Vrouwebeeldje dat al spoedig een grote aantrekkingskracht zou hebben op de vissersfamilies. Het kapelletje werd een plaats van verering en gebed.

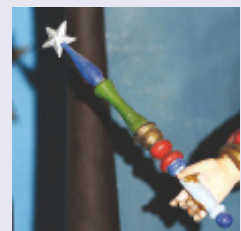
De kapel werd in 1868 afgebroken voor de aanleg van de spoorlijn Brugge-Heist. Reder Pieter De Grootte, opvolger van Cornelius Bassens, nam het beeld in bewaring. Later werd het beeld in de kapel geplaatst van de zusters van de Onbevleete Ontvangenis.

Op 18 september 1891 kochten vier kloosterlingen van deze congregatie een perceel grond in de verkeveling van de duinen aan het einde van de huidige O.-L.-Vrouwstraat. Daar werd in 1892 de bestaande Visserskapel gebouwd en het Mariabeeld werd boven het altaar geplaatst.

Op zaterdag 1 februari 1975 werd het Mariabeeld gestolen. Wijlen Jozef Ackx maakte een nieuw, kleiner beeld dat nog datzelfde jaar op 1 november plechtig werd ingehuldigd.

Naar aanleiding van het eeuwfeest van de Visserskapel in 1992 liet pastoor Arnold Van de Sompele de Filippijnse beeldhouwer Ramon Caguin een getrouwe kopie van het gestolen Mariabeeld maken. Dit beeld, even groot als het oorspronkelijke, werd gewijd op 10 september 1993. Het beeld staat boven de boeg van een vissersschuit, omgeven door twaalf sterren, zoals beschreven in het Boek der Openbaring: "Een vrouw, bekleed met de zon, staande op de sikkel van de maan en bekrond met twaalf sterren".

Onze-Lieve-Vrouw Ster der Zee wordt aangeroepen om hulp en bijstand voor de zeevissers en bij verlies zoekt men troost en sterkte bij Maria.

locatie Visserskapel 'Ster der Zee'
periode 1992
materiaal hout
techniek beeldhouwd en gepolychromeerd
hoogte 65 cm

PROCESSIE 'STER DER ZEE' MET ZEEWIJDING

Het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Lissewege werd gevonden door Heistse vissers. Tot op de dag dat de Heistse vissers een eigen processie hadden, droegen zij het Mariabeeld in de Ommegang van Lissewege. De laatste vermelding dateert van 1597.

De Processie 'Ster der Zee' met zeewijding sluit aan bij een eeuwenoude traditie. Zij brengt een getuigenis van het blijvend vertrouwen in Maria, maar wil ook de vergane zeevissers respectvol herdenken.

De Processie ging na 1965 niet meer uit. Na een onderbreking van 25 jaar, trekt er sinds 1990 een vernieuwde processie door de straten van Heist-aan-Zee.

Leden van de Confrérie Ster der Zee begeleiden het in 1990 ontworpen nieuwe vaandel. De onderdelen van deze processie brengen achtereenvolgens een historische schets 'Coudekerke ... Heist-aan-Zee', de parochie Sint-Antonius, een hulde aan Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans en Ster der Zee, alsook hulde aan op zee overleden vissers.

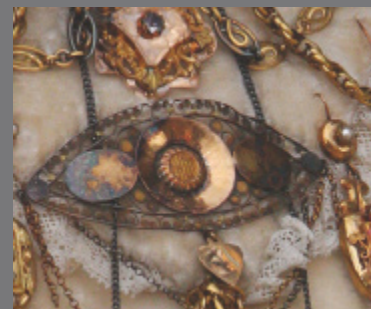
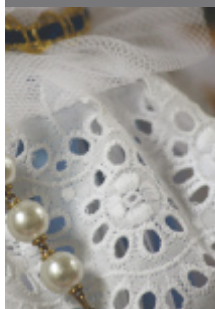
Aangrijpend is de groep 'De Klappertjes' die 27 boeien meedragen met namen ter herinnering aan de 180 op zee vergane Heistse vissers. Meisjes dragen daarbij ook piëteitsvol de fotokaders uit de Visserskapel. De oudste namen dateren van 1883.

E.H. Arnold Van de Sompele vond kort na zijn aanstelling in 1988 een Mariabeeld in de kelder van de pastorie en liet het beeld opknappen. Vanaf het heropstarten van deze processie in 1990 wordt ook dit beeld meedragen door de straten van Heist.

De afsluitende zeewijding is een gebed uitspreken voor allen die met de zee verbonden zijn. Dit gebeurt ook nog jaarlijks in acht andere kuststeden.

Liedereren

UITVOERDERS

- 01 Ave Maria (christelijke mantra)
Ingeborg TM Sergeant en Diane Verdoodt (sopraan solo)
- 02 Lieve Vrouwke
Ingeborg TM Sergeant
- 03 Onze-Lieve-Vrouw van Vlaanderen
Gelegenheidskoor
- 04 Onze-Lieve-Vrouw van Boom (Boom)
Gelegenheidskoor
- 05 Lieve-Vrouw van Goede Wille (Duffel)
Gelegenheidskoor
- 06 Staplied ter ere van Onze-Lieve-Vrouw van Halle (Halle)
Gelegenheidskoor
- 07 Iepers Tuindaglied (Ieper)
Gelegenheidskoor
- 08 Lief Vrouwke van Campenhout (Kampenhout)
Gelegenheidskoor
- 09 O Moeder Gods (Kortenbos)
Gelegenheidskoor
- 10 Onze-Lieve-Vrouw van Lede, Zoete Nood Gods (Lede)
Gelegenheidskoor en de kerkgemeenschap van de Sint-Martinusparochie
- 11 Onze-Lieve-Vrouw van Nazareth (Nazareth)
Gelegenheidskoor
- 12 Popering' omkranst (Poperinge)
Gelegenheidskoor
- 13 Lied voor Onze-Lieve-Vrouw van Sutendael (Zutendaal)
Gelegenheidskoor
- 14 Laat je dragen door de Moeder
Ingeborg TM Sergeant

LIEVE VROUWKE

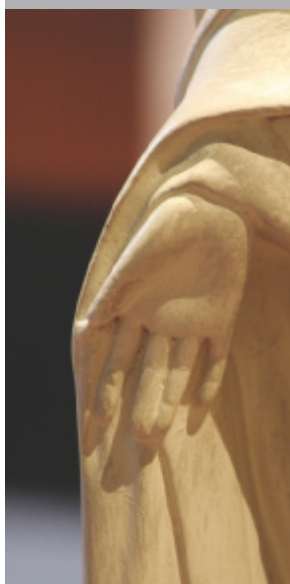
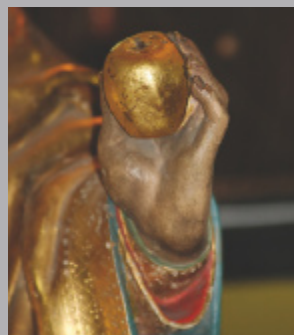
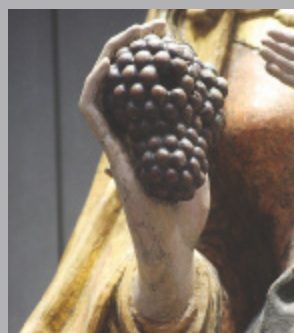
MUZIEK Bruno Svoboda (1975)

BEWERKING Ingeborg TM Sergeant, Joost De Smedt en Jonathan D'Hondt

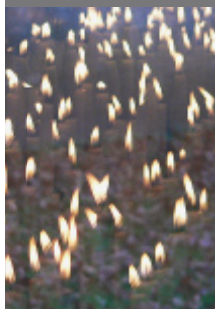
Lieve Vrouwke,
ik kom niet om te bidden,
maar om een poos bij U te zijn.
Ik heb U niets te geven,
niets te vragen, deze dag.
Ik bezit alleen de grote vreugde, dat ik U bekijken mag.
Ik bezit alleen de grote vreugde, dat ik U bekijken mag.

Lieve Vrouwke,
ik kom niet om te spreken,
maar om een poos bij U te zijn.
Ik heb U niets te zeggen,
niets te vragen, deze dag.
Maar bewaar voor mij de grote vreugde, dat ik U bekijken mag.
Maar bewaar voor mij de grote vreugde, dat ik U bekijken mag.

Lieve Vrouwke,
ik kom niet om te zingen,
maar om een poos bij U te zijn.
Ik heb U niets te bieden,
niets te vragen, deze dag.
Dan alleen voor mij de grote vreugde, dat ik 'moeder' zeggen mag.
Dan alleen voor mij de grote vreugde, dat ik 'moeder' zeggen mag.

Gebeden

Alfabetisch overzicht van de anno 2007-2008 bestaande processies

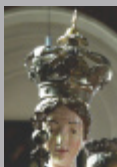
- Legende: Processie
 Naam beeld
 Frequentie
 Datum
B Beschrijving in boek op blz.

AFFLIGEM

VLAAMS-BRABANT

- Bidprocessie
- Onze-Lieve-Vrouw van Affligem
- Jaarlijks
- 15 augustus (Maria-Tenhemelopneming)
- B 176-177

ALT-HOESLT (HOESLT)

LIMBURG

- Sacramentsprocessie
- Onze-Lieve-Vrouw van Vrede
- Jaarlijks
- Zondag 24 juni (Sint-Jan) of zondag nadien
- B 82-83

ANTWERPEN

ANTWERPEN

- Heilige Sacramentsprocessie
- O.-L.-V. van Antwerpen, Koningin en Moeder
- Jaarlijks
- Sacramentszondag
- B 16-17

ANTWERPEN

ANTWERPEN

- Processie met Scheldewijding
- Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans
- Jaarlijks
- Eerste zondag van oktober
- B 18-19

BAARLE-HERTOG-NASSAU

ANTWERPEN

- Kaarskensprocessie
- Onze-Lieve-Vrouw
- Jaarlijks
- Eerste zondag na 15 augustus
- B 20-21

BEVER

VLAAMS-BRABANT

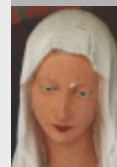
- Sacramentsprocessie
- Onze-Lieve-Vrouw
- Jaarlijks
- Sacramentszondag

BOLDERBERG (HEUSDEN-ZOLDER)

LIMBURG

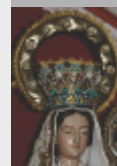
- Kaarskensprocessie
- Onze-Lieve-Vrouw van Banneux
- Jaarlijks
- 14 augustus (vooravond van Maria-Tenhemelopneming)
- B 84-85

BOOISCHOT (HEIST-OP-DEN-BERG)

ANTWERPEN

- Maria-Ommegang
- Onze-Lieve-Vrouw van Pijpelheide
- Jaarlijks
- 15 augustus (Maria-Tenhemelopneming)
- B 22-23

BOORSEM (MAASMECHELEN)

LIMBURG

- Processie
- Onze-Lieve-Vrouw Hulp der Christenen
- Jaarlijks
- Sacramentszondag
- B 86-87

BREE

LIMBURG

- Mariafeesten
- Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën
- Vijfentwintig jaarlijks (1996 – 2021 - ...)
- Data voor volgende editie nog te bepalen
- B 88-91

Maria door Vlaanderen gedragen

Met het project 'Maria door Vlaanderen gedragen' inventariseren de initiatiefnemers de historische gegevens en achtergrondinformatie over de Mariabeelden en die plechtigheden waarbij Maria door Vlaanderen gedragen wordt in gebedstochten, ommegangen, processies en stoeten.

In het boek 'Maria door Vlaanderen gedragen' brengt de auteur dit cultureel (im)materieel religieus erfgoed uitgebreid onder de aandacht. Het met uniek fotomateriaal geïllustreerde naslagwerk biedt uitgebreid informatie over de nog bestaande Mariaverering, folklore en tradities in Vlaanderen.

In de beschrijvingen van de Mariabeelden en de verslagen van de plechtigheden bundelt de auteur de verzamelde historische gegevens en achtergrondinformatie van deze uitingen van volksdevotie rond Maria.

De bestaande lokale Mariagebeden en de kalender van de plechtigheden, anno 2007-2008, zijn beide in een afzonderlijke katern opgenomen.

Op de bijbehorende cd kan U luisteren naar drie soorten van Marialiederen: twee alom gekende, tien bestaande lokale en twee nieuwe, speciaal voor dit project gecomponeerde liederen.

